

ZMJENJENI I DOPUNJENI TEKST, MAJ 2016.

OSNOVNI UGOVOR IZMEDU BOSNE I HERCEGOVINE I ISLAMSKE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI

Nastrojeći odrediti pravni okvir odnosa između Bosne i Hercegovine i Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini;

Polazeći od ustava i normativnog sistema na kojem počiva i na osnovu kojeg je uredena Bosna i Hercegovina s jedne strane i ustava i vjersko-pravnog sistema na kojem počiva i na osnovu kojeg je uredena Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini;

Imajući u vidu višestoljetnu prisutnost Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i njezinu sadašnju ulogu u vjerskom, društvenom, kulturnom i obrazovnom području;

Poštjući međunarodno priznata načela o odvojenosti vjere i države i slobodi vjere;

Bosna i Hercegovina i Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini sklopile su ovaj međusobni ugovor o sljedećem:

Član 1.

Bosna i Hercegovina i Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Islamska zajednica), potvrđujući da su država i Islamska zajednica, svaka u svom području, nezavisne i samostalne, obavezuju se da će u međusobnim odnosima potpuno poštivati to načelo, te da će međusobno saradivati u brzi za cijelovit duhovni i materijalni razvoj čovjeka i promicanju općeg dobra.

Član 2.

(1) Bosna i Hercegovina priznaje kontinuitet svojstva pravne osobe Islamskoj zajednici u skladu sa njenim vjerskim propisima, Ustavom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i drugim propisima o unutrašnjoj organizaciji.

(2) Bosna i Hercegovina priznaje svojstvo pravne osobe i svim organima i ustanovama Islamske zajednice koje imaju takvo svojstvo u skladu s propisima o unutrašnjoj organizaciji Islamske zajednice.

(3) Islamska zajednica i njeni organi i ustanove koje imaju svojstvo pravne osobe mogu osnivati, mijenjati, ukidati ili priznavati vlastite unutrašnje organe shodno šerijatskim propisima, Ustavu i drugim propisima o unutrašnjoj organizaciji uz obavezu obavještavanja nadležnog organa državne uprave radi njihovog upisa u odgovarajući registar u skladu sa važećim propisima.

Član 3.

Bosna i Hercegovina jamči Islamskoj zajednici i njenim pravnim i fizičkim osobama slobodu međusobnog komuniciranja, održavanje veza i saradnje sa islamskim zajednicama, ustanovama i organizacijama u svijetu, kao i drugim organizacijama i ustanovama u svijetu.

Član 4.

Poštjujući pravo na vjersku slobodu, Bosna i Hercegovina priznaje Islamskoj zajednici i njezinim organima i ustanovama pravo na slobodno vršenje svoje misije, posebno u onome što se odnosi na vjerske obrede, upravu, vjeroučilišta, u skladu sa stavom (1) člana 19 ovog ugovora, te djelatnost društava o kojima se govori u članu 16, 17, 19 i 21 ovog ugovora.

Član 5.

Islamska zajednica je samostalna u uređivanju svog materijalnog i finansijskog poslovanja u skladu sa Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica.

Član 6.

Isključivo je pravo Islamske zajednice slobodno uređivati vlastito unutrašnje uređenje, osnovati, mijenjati i ukidati džemate, medžlise, muftijstva, medrese, fakultete, institute, univerzitete, agencije, te druge organe i ustanove i određivati im teritorijalnu i stvarnu nadležnost.

Član 7.

- (1) Islamska zajednica isključivo je nadležna za sve izbore, imenovanja i dodjelu vjerskih službi, u skladu s odredbama šerijatskog prava i Ustava Islamske zajednice.
- (2) Odluke o izboru, imenovanju, postavljanju, razrješenju ili opozivu i premještaju svojih zaposlenika, službenika i drugih izabranih i imenovanih lica, Islamska zajednica donosi autonomno bez ikakvog uplitanja javnih vlasti.
- (3) Reguliranje pitanja kojima se uređuje radno-pravni status zaposlenika Islamske zajednice je u nadležnosti organa Islamske zajednice.

Član 8.

- (1) Bosna i Hercegovina jamči Islamskoj zajednici slobodu obavljanja vjerske službe.
- (2) Bosna i Hercegovina jamči nepovredivost službenih prostorija Islamske zajednice, a posebno mesta za obavljanje vjerske službe: džamija, mesdžida, mekteba, tekija, musalla, harema, mezarja i popratnih prostora.
- (3) Bosna i Hercegovina jamči pravo Islamskoj zajednici da samostalno organizira, upravlja arhivskom gradom i dokumentima koji pripadaju Islamskoj zajednici, njenim organima i ustanovama u momentu potpisivanja ovog ugovora i onoj koja će nastati u njenom radu.
- (4) Samo zbog posebno važnih razloga u javnom interesu, te s izričitim pismenim pristankom nadležnog organa Islamske zajednice, ta mesta mogu biti privremeno, na određeni rok, namijenjena u druge svrhe koje nisu u suprotnosti sa islamskim propisima.
- (5) Nadležna tijela Bosne i Hercegovine ne mogu poduzeti sigurnosne mjere u tim mjestima bez prethodnog pismenog odobrenja nadležnog organa Islamske zajednice, osim ako je to hitno zbog zaštite života i zdravlja ili zbog spašavanja dobara posebne historijske i umjetničke vrijednosti.
- (6) *Poduzimanje sigurnosnih mjera ograničeno je prostorno i vremenski na minimum nužan za zaštitu života ili zdravlja, odnosno spašavanje materijalnog dobra posebne vrijednosti.*

- (7) U slučajevima obavljanja vjerske službe na ostalim mjestima, osim na onima koji su označeni u stavu (2) ovog člana (kao u slučaju otvorenja džamija i drugih vjerskih skupova), nadležni organ Islamske zajednice će obavijestiti o tome nadležne vlasti Bosne i Hercegovine kojima je dužnost jamčiti javni red i sigurnost.

Član 9.

- (1) *U slučaju pokretanja sudske istrage protiv službenika Islamske zajednice zbog eventualnih krivičnih djela predviđenih krivičnim zakonom, sudske će vlasti Bosne i Hercegovine o tome prethodno obavijestiti nadležne organe Islamske zajednice.*
- (2) *Informacije koje vjerski službenik sazna prilikom vršenja službene dužnosti predstavljaju službenu tajnu koja je u svakom slučaju nepovrediva.*

Član 10.

- (1) Posebnim zakonom Bosne i Hercegovine, kao neradni dani za muslimane u cijeloj zemlji, uredit će se:
- a) dva dana Ramazanskog bajrama,
  - b) dva dana Kurban-bajrama,
  - c) jedan dan u toku godine prema ličnom izboru vjernika u povodu rođendana poslanika Muhammeda a.s. (12. rebiul-evvel) ili Nove hidžretske godine.

(2) Ugovorne strane će se dogovoriti o eventualnim promjenama u pogledu neradnih dana ukoliko se za to ukaže potreba.

Član 11.

(1) *Bosna i Hercegovina poštivat će pravo muslimana na obavljanje džume-namaza, kao i pravo na obavljanje iftara i sehura tokom mjeseca ramazana u skladu sa Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica.*

(2) *Bosna i Hercegovina poštivat će pravo muslimana na obavljenje obreda hadža.*

(3) *Bosna i Hercegovina poštivat će pravo muslimana na ispoljavanje vjere, kao što je obavljanje molitve, izbor prehrane, odijevanja i izgleda u skladu sa njihovim vjerskim uvjerenjem i Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica.*

(4) *Prava iz ovog člana mogu podlijeti samo onim ograničenjima predviđenim zakonom a koja su neophodna u demokratskom društvu u interesu javne sigurnosti, zaštite javnog poretku, zdravlja ili morala ili zaštite prava i slobode drugih.*

Član 12.

(1) Organi i ustanove Islamske zajednice koji imaju svojstvo pravnog lica mogu kupovati, posjedovati, koristiti ili otudivati pokretna i nepokretna dobra, te stjecati i otudiviti stvarna i druga imovinska prava, shodno svojim internim propisima i zakonodavstvu Bosne i Hercegovine.

(2) Pravne osobe iz stava (1) ovoga člana mogu osnivati vakufе, zadužbine, fondacije i privredna društva shodno svojim internim propisima i zakonodavstvu Bosne i Hercegovine.

(3) Bosna i Hercegovina jamči Islamskoj zajednici nepovredivost prava vlasništva, upravljanja i raspolažanja vakufskom imovinom, koja kao specifičan institut imovinskog prava neće biti narušena imovinskim i drugim zakonima Bosne i Hercegovine, izuzimajući *Zakon o eksproprijaciji*.

(4) Restitucija vakufske imovine, nekretnina ili nacionaliziranih dobara uzetih bez odgovarajuće naknade, uključujući rok njihove restitucije, bit će provedena u skladu sa zakonom kojim će se urediti materija restitucije u Bosni i Hercegovini.

(5) Radi utvrđivanja nepokretnih dobara koja treba prenijeti u vlasništvo Islamske zajednice ili srazmerno nadoknadi, također, bit će ustanovljena mješovita komisija sastavljena od predstavnika dvaju strana.

(6) U skladu sa članom 23 ovog ugovora, materije koje zahtijevaju nova ili dodatna rješenja razmatrat će se zajedničkim dogовором posredstvom mješovite komisije koja će svoje prijedloge podnosi nadležnim vlastima na odobrenje.

Član 13.

(1) *Islamska zajednica ima pravo graditi džamije, mesdžide, tekije, medrese i druge vjerske objekte, te povećavati i preuređivati već postojeće prema važećem zakonodavstvu u Bosni i Hercegovini.*

(2) *Islamska zajednica odlučuje o potrebi izgradnje vjerskog objekta iz stava (1) ovog člana na području cijele Bosne i Hercegovine, u skladu sa šerijatskim propisima i propisima o unutrašnjoj organizaciji i predlaže lokaciju, a nadležne vlasti Bosne i Hercegovine će to uvažiti ukoliko se tome ne protive objektivni razlozi.*

(3) *Nadležne vlasti u Bosni i Hercegovini neće uvažiti zahtjeve za izgradnju islamskih vjerskih objekata ako zahtjevi nemaju priloženo pismo odobrenje, odnosno saglasnost Islamske zajednice.*

Član 14.

(1) Islamskoj zajednici zajamčena je, kao dio njene osnovne vjerske djelatnosti, sloboda posjedovanja, štampanja, izdavanja i distribuiranja knjiga, novina, časopisa, kao i audiovizuelnih materijala te bilo koja druga djelatnost povezana s njezinom vjerskom misijom.

(2) Islamska zajednica ima pravo osnivati i voditi, u svoje vlastito ime, radijske i televizijske stanice i druge medije u skladu sa važećim zakonodavstvom u Bosni i Hercegovini.

(3) Islamskoj zajednici se jamči slobodan pristup državnim sredstvima javnog informiranja kao što su novine, radio, televizija i internet.

Član 15.

(1) Islamskoj zajednici se jamči sloboda isticanja znaka, zastave i drugih znamenja i atributa navedenih u njenim normativnim aktima.

(2) Isticanje obilježja iz prethodnog stava može se vršiti samo uz odobrenje nadležnih organa Islamske zajednice.

Član 16.

(1) *Bosna i Hercegovina jamči Islamskoj zajednici nadležnost za institucionalno tumačenje Islama.*

Član 17.

(1) Bosna i Hercegovina priznaje pravo pripadnicima Islamske zajednice da osnivaju udruženja, u skladu sa šerijskim propisima i internim propisima Islamske zajednice, shodno ciljevima Islamske zajednice, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa Islamske zajednice, a u skladu sa propisima Bosne i Hercegovine.

(2) Nadležni organi u Bosni i Hercegovini će u skladu sa *Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica* i pozitivnim propisima, odbiti ili odbaciti zahtjev za upis u registar nevladine organizacije, ako se ciljevi i djelatnosti nevladine organizacije odnose na djelatnost Islamske zajednice, bez prethodno pribavljenje pismene saglasnosti Islamske zajednice. Na zahtjev Islamske zajednice nadležni organi će, u skladu sa zakonom, provesti postupak preispitivanja upisa u registar nevladine organizacije, koja nema pribavljenu pismenu saglasnost Islamske zajednice.

(3) Bosna i Hercegovina jamči muslimanima i njihovim udruženjima i ustanovama potpunu slobodu djelovanja i javnog nastupa, bilo usmeno ili pišменно.

Član 18.

(1) Islamska zajednica ima pravo osnovati obrazovne ustanove bilo kojeg stepena i njima upravljati prema vlastitim pravilima, poštujući važeće zakonodavstvo u Bosni i Hercegovini.

(2) Bosna i Hercegovina će tim ustanovama u svemu jamčiti ista prava koja su zajamčena državnim ustanovama, uključujući novčanu pomoć i priznanje stičenih akademskih titula i univerzitetских diploma.

(3) Bosna i Hercegovina, učenicima i studentima obrazovnih ustanova čiji je osnivač Islamska zajednica, kao i nastavnom i nenastavnom osoblju tih ustanova, jamči ista prava koja imaju učenici i studenti, odnosno nastavno i nenastavno osoblje državnih obrazovnih ustanova odgovarajućeg stepena.

Član 19.

(1) Bosna i Hercegovina priznaje i jamči Islamskoj zajednici pravo na organiziranje vjerske službe za vjernike koji obavljaju službu u oružanim i policijskim snagama, te one koji se nalaze u zatvorima, bolnicama, sirotištima i drugim ustanovama za zdravstvenu i socijalnu zaštitu, bilo javnog bilo privatnog karaktera.

(2) U cilju realizacije prava iz prethodnog stava, zaključit će se posebni ugovori između Islamske zajednice i nadležnih vlasti Bosne i Hercegovine.

Član 20.

(1) Bosna i Hercegovina, u svjetlu načela o slobodi vjere, priznaje osnovno pravo roditelja na vjerski odgoj djece, te u sklopu školskoga plana i programa, u skladu s voljom roditelja ili staratelja, jamči nastavu islamske vjeronauke u svim javnim osnovnim i srednjim školama i predškolskim ustanovama, kao obavezognoga školskog predmeta za sve koji ga izaberu, pod istim uvjetima kao za sve druge obavezne predmete.

(2) Islamsku vjeronauku će predavati kvalificirani vjeroučitelji sa šerijatskim ovlaštenjem – dekretom reisul-uleme, a koji ispunjavaju uvjete propisane važećim zakonima Bosne i Hercegovine za dotičnu vrstu škole, pridržavajući se svih prava i dužnosti koje iz toga proizilaze. U slučaju da reisul-ulema opozove dekret, vjeroučitelj – nastavnik neće moći nastaviti predavanje islamske vjeronauke.

(3) Vjeroučitelji su punopravni članovi nastavničkog vijeća obrazovnih ustanova o kojima se govori u stavu (1) ovog člana.

(4) Programe i sadržje nastave islamske vjeronauke, udžbenike i didaktičku gradu priprema i odobrava Islamska zajednica. Način odvijanja nastave islamske vjeronauke može se urediti posebnim ugovorom između nadležnih vlasti Bosne i Hercegovine i Islamske zajednice.

Član 21.

(1) Islamska zajednica može slobodno osnivati ustanove koje će osiguravati humanitarno djelovanje i socijalnu zaštitu u skladu s odgovarajućim propisima u BiH.

(2) Humanitarne ustanove Islamske zajednice ravnaju se prema vlastitim statutima, imaju ista prava i povlastice i isti položaj koji imaju i državne ustanove osnovane u istu svrhu.

(3) Islamska zajednica i Bosna i Hercegovina dogovorit će se o međusobnoj saradnji vlastitih humanitarnih ustanova.

(4) Što se tiče građanskih učinaka djelovanja ustanova navedenih u stavu (1) ovog člana, te ustanove će se ravnati prema zakonskim odredbama Bosne i Hercegovine.

Član 22.

Pravo na prakticiranje obreda kurbana i obrezivanje muške djece (cirkumcisija), u skladu sa Pravom na prakticiranje obreda kurbana i obrezivanje muške djece (cirkumcisija), u skladu sa islamском vjerskom praksom, garantira se kao dio prava na slobodu vjere, *u skladu sa Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica..*

Član 23.

(1) Bosna i Hercegovina i Islamska zajednica će međusobnim dogovorom rješavati sve dvojbe ili teškoće koje bi mogle nastati u pogledu tumačenja ili primjene odredaba ovog ugovora.

(2) Mješovita komisija, ustanovljena u tu svrhu i sastavljena od predstavnika obje strane, raspravljaće o pitanjima od zajedničkog interesa, koja budu zahtijevala nova ili dodatna rješenja, te će svoje prijedloge uputiti ugovornim stranama radi zaključenja aneksa ovog ugovora.

Član 24.

(1) Ovaj ugovor se zaključuje na jezicima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini (bosanski, srpski i hrvatski), a bit će ratifikovan u skladu sa procedurama i propisima ugovornih strana i stupit će na snagu po razmjeni ratifikacionih dokumenata.

(2) U slučaju da jedna strana ugovornica bude smatrala da su se suštinski promijenile prilike u kojima je sklopljen ovaj ugovor, tako da ga treba mijenjati ili dopuniti, započet će odgovarajuće pregovore.

Član 25.

Izmjene i dopune ovog ugovora moguće su isključivo u pisanoj formi kao njegovi aneksi, a na osnovu saglasnosti obaju ugovornih strana.

Bosna i Hercegovina

Predsjedavajući Predsjedništva BiH

Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini

Reisul-ulema Islamske zajednice u BiH